## Voorstel aan de raad

Nummer: 25.509

**Portefeuille**: S. Kruis
Programma: 6. Sociaal Domein
Taakveld:

**Onderwerp:** Vaststelling inhoud en werkwijze Lokale Inclusie Agenda 2026-2029

## Voorgesteld besluit

1. Akkoord te gaan met het samen met lokale partijen uitwerken van het plan van aanpak op basis van de vooropgestelde thema's en volgende uitgangspunten en zo de Lokale Inclusie Agenda in te vullen:
   a. De gemeente praat met inwoners en organisaties die het onderwerp aangaan;
   b. streeft naar doelen die haalbaar zijn in de praktijk;
   c. probeert zoveel mogelijk tegemoet te komen aan ieders wensen;
   d. zoekt zo veel mogelijk aansluiting bij lopende projecten en initiatieven;
   e. maakt het proces zo transparant en toegankelijk mogelijk voor iedereen;
   f. en evalueert regelmatig of de aanpak nog aansluit bij de behoeften van de stad.

## Urgentie Raad

Besluitvorming in de raadsvergadering van januari is wenselijk. Vanaf 2026 zal de nieuwe periode van de inclusie agenda ingaan en de voorgestelde werkwijze van start gaan.

## Samenvatting

De Lokale Inclusie Agenda 2026–2029 van de gemeente Lelystad bouwt voort op het VN-verdrag Handicap en de eerdere agenda uit 2022–2025, maar kiest bewust voor een bredere benadering van inclusie. Waar voorheen de focus lag op mensen met een lichamelijke of mentale beperking, richt Lelystad zich nu op álle inwoners. Inclusie gaat om volwaardig deelnemen aan de samenleving ongeacht seksualiteit, gender, afkomst, religie, leeftijd of andere identiteitskenmerken. Dat vraagt om een flexibele en zorgvuldige aanpak die inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe wetgeving en lokale veranderingen.

Om richting te geven aan deze brede agenda, hanteert de gemeente negen hoofdthema's. Daarnaast komt er een apart hoofdstuk over de interne organisatie van de gemeente, waarin aandacht wordt besteed aan inclusief werkgeverschap, toegankelijke communicatie en bewustwording onder medewerkers. Door zelf het goede voorbeeld te geven, wil de gemeente haar geloofwaardigheid versterken en anderen stimuleren om ook werk te maken van inclusie.

De agenda is geen statisch document, maar een doorlopend proces. Gedurende de looptijd van 2026 tot en met 2029 voert de gemeente gesprekken met inwoners en maatschappelijke organisaties om input op te halen. Deze input wordt intern verwerkt tot concrete en toetsbare doelen, die – waar

mogelijk – direct in uitvoering worden gebracht. Elk kwartaal wordt de agenda geüpdatet, zodat er ruimte is voor reflectie op de voortgang en bijstelling van plannen. Zo ontstaat een inclusieve agenda die niet alleen breed is in opzet, maar ook concreet en uitvoerbaar in de praktijk.

Om deze samenwerking met de stad goed vorm te geven, stelt de gemeente een aantal kaders: ze praat met betrokkenen, streeft naar haalbare doelen, probeert zoveel mogelijk tegemoet te komen aan wensen, maakt het proces transparant en toegankelijk, en evalueert regelmatig of de aanpak nog aansluit bij de behoeften van de stad.

## Voorgaande besluitvorming

De Raad is in 2021 geïnformeerd over de Lelystadse Inclusie Agenda 2022-2025.
Er zijn geen eerdere Raadsvoorstellen geweest.

## Inleiding

Nederland heeft in 2016 het VN-verdrag over de rechten van personen met een beperking ondertekend. Elke Nederlandse gemeente is daarom verplicht om een lokaal inclusiebeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Om dit mogelijk te maken heeft de stichting Georganiseerd Overleg Lelystad (hierna stichting GOL) in samenwerking met ambtenaren van de gemeente Lelystad in de loop van 2021 de Lokale Inclusie Agenda 2022-2025 opgesteld. Deze Lokale Inclusie Agenda 2022-2025 heeft de afgelopen jaren gediend als leidend document op het gebied van toegankelijkheid voor inwoners met een lichamelijke of mentale beperking.

Een terugkomend geluid is dat de Lokale Inclusie Agenda een bredere focus hoort te hebben. De gemeente Lelystad is zich ervan bewust dat inclusie niet uitsluitend - maar wel onder andere - gaat om mensen met een lichamelijke of mentale beperking. Inclusie betekent namelijk dat élk individu als volwaardig en gelijkwaardig moet worden gezien; een stad moet zo zijn ingericht dat iedereen mee kan doen, ongeacht diens seksualiteit, gender, afkomst, religie, leeftijd, lichaam of een van vele andere identiteitskenmerken die een persoon bij zich draagt. De gemeente Lelystad kiest er daarom voor om bij de Lokale Inclusie Agenda voor 2026-2029 ‘inclusie’ in de bredere zin te beschouwen.

Inclusie is een onderwerp dat zorgvuldigheid en flexibiliteit verdient. Onder andere maatschappelijke gebeurtenissen, nieuwe wetten, technologische ontwikkelingen en de lokale bouw van nieuwe wijken kunnen bepalend zijn voor waar de nadruk op komt te liggen voor bepaalde doelgroepen. Voor de Lokale Inclusie Agenda 2026-2029 is het uitgangspunt daarom geen kant-en-klare tekst, maar een continu proces van input verzamelen en verwerken tot concrete plannen.

## Argumenten

1. Akkoord te gaan met het samen met lokale partijen uitwerken van het plan van aanpak op basis van de vooropgestelde thema’s en volgende uitgangspunten en zo de Lokale Inclusie Agenda in te vullen:

a. De gemeente praat met inwoners en organisaties die het onderwerp aangaan;
b. streeft naar doelen die haalbaar zijn in de praktijk;
c. probeert zoveel mogelijk tegemoet te komen aan ieders wensen;
d. zoekt zo veel mogelijk aansluiting bij lopende projecten en initiatieven;
e. maakt het proces zo transparant en toegankelijk mogelijk voor iedereen;
f. en evalueert regelmatig of de aanpak nog aansluit bij de behoeften van de stad.

*1.1 Het onderwerp inclusie wordt in de breedte benaderd*

Inclusie raakt aan veel identiteitskenmerken. De gemeente Lelystad erkent dat mensen op uiteenlopende manieren kunnen worden buitengesloten of belemmerd in hun deelname aan

de samenleving—bijvoorbeeld op basis van afkomst, religie, gender, leeftijd, seksuele oriëntatie of sociaaleconomische positie. Door inclusie in de breedte te benaderen, ontstaat een Lokale inclusie Agenda die recht doet aan de diversiteit van de stad en haar inwoners.

*1.2 De Lokale Inclusie Agenda blijft concreet*

Door de Lokale Inclusie Agenda 2026-2029 een breder bereik te geven, bestaat het risico: ‘als het over alles gaat, gaat het eigenlijk over niets.’ Daarom worden op voorhand onderwerpen en uitgangspunten geformuleerd. Bovendien is een fundamenteel onderdeel van het proces rondom de Lokale Inclusie Agenda de vertaalslag naar gemeentelijke plannen. De wensen van inwoners worden intern belegd en omgezet naar acties. De plannen moeten concreet en toetsbaar zijn; het betreft SMART-doelstellingen. Zo voorkomt de gemeente dat wensen en plannen blijven hangen.

*1.3 De Lokale Inclusie Agenda 2026-2029 sluit aan bij de behoefte van inwoners*

De breedte van het onderwerp inclusie maakt het belangrijk om per thema en per doelgroep te kijken waar de behoeftes liggen in de stad. De werkwijze is daarom zo opgesteld dat er tijd is om input op te halen uit de stad. De input wordt opgehaald door het voeren van gesprekken met inwoners en maatschappelijke organisaties gedurende de looptijd van de inclusie agenda, van 2026 tot en met 2029. Zo komt Lelystad samen tot wat er op de agenda moet staan voor het onderwerp inclusie. Dit is in lijn met de werkwijze en beweging van de Maatschappelijke Agenda, want de perspectieven van inwoners en maatschappelijke partners in Lelystad staan centraal in het ontwikkelen van gemeentelijke plannen.

Door continu terug te gaan naar het uitgangspunt dat inwoners en maatschappelijke organisaties de ervaringsdeskundigen zijn, voorkomt de gemeente daarnaast dat er één vast document ligt dat na een aantal maanden wellicht geen actuele weergave meer is van de behoefte van de stad. Dit is belangrijk in relatie tot de flexibiliteit van het onderwerp inclusie.

## Kanttekeningen

Geen.

## Financiën

Het opstellen van de agenda kan zonder extra financiële middelen.

## Vervolg

Op 19 november is het stuk mondeling van advies voorzien door de Cliëntenraad.
Bij positieve besluitvorming wordt uitvoering gegeven aan de Lokale Inclusie Agenda 2026-2029.
De werkwijze van de Lokale Inclusie Agenda wordt periodiek geëvalueerd met de maatschappelijke organisaties.
De Raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de Lokale Inclusie Agenda 2026-2029.

## Bijlagen

Lokale Inclusie Agenda 2026-2029

Lelystad, 2 december 2025

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,
C.J.M. Swart
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*